



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
спеціального приміщення Могилів-Подільського
прикордонного загону імені Героя України старшого
лейтенанта В'ячеслава Семенова Південного
регіонального управління Державної прикордонної
служби України
19.07.2023**

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 19.07.2023 групою НПМ здійснено відвідування спеціального приміщення Могилів-Подільського прикордонного загону імені Героя України старшого лейтенанта В'ячеслава Семенова Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України (далі – приміщення, СП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Проценко Наталія Павлівна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Милостний Олексій Вікторович, представник громадської організації;

Беспальчук Тетяна Миколаївна, представник громадської організації;

Козак Ігор Геннадійович, представник громадської організації.

Приміщення знаходиться за адресою: Вінницька область, місто Могилів-Подільський, вулиця Острівська, 2.

Керівництво установи:

Лазебний Дмитро, в.о. начальника прикордонного загону (на посаді з 08.07.2023);

Кондратюк Валерій, начальник відділу адміністративно-юрисдикційної діяльності (на посаді з 03.07.2023).

Кімната розрахована на перебування 2 осіб. У день відвідування у приміщенні утримувані особи не перебували. В 2023 році особи в адміністративному порядку не затримувалися.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ здійснено 06.07.2020. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

кімната проведення співбесід та СП не містять інформаційних стендів про можливість самостійно зв'язатися із центром надання безоплатної вторинної правової допомоги, відсутні телефонні номери «гарячих ліній» Уповноваженого ВРУ з прав людини, обласної прокуратури для реалізації права утримуваних на захист;

санвузол розташований в коридорі, що змушує затриману особу бути залежною від сторонньої посадової особи;

наявна в кімнаті кнопка виклику співробітників не працює;

в СП відсутня питна вода/кулер/графін для неї;

в приміщенні недостатнє штучне освітлення та відсутня примусова вентиляція;

відсутні кімнати для проведення обшуку й особистого огляду, кімната для побачень (зустрічей із захисником);

відсутній майданчик для прогулянок;

неналежне ведення розділу I Журналу обліку роботи СП за 2019 рік;

порушення права на власність;

вікна душової kabіни не ґратовані;

вивчені наявні функціональні обов'язки залучених до роботи із затриманими особами військовослужбовців не містять у собі інформацію про заборону катувань;

неналежним чином укомплектована аптечка;

приміщення не обладнано радіодинаміками з підключенням до радіотрансляційної мережі.

Крім того, Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України вказано на необхідність:

вжити заходів для забезпечення фінансування з метою приведення умов утримання іноземців та осіб без громадянства в СП відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів;

включити до посадових інструкцій особового складу загону, який залучається до роботи із затриманими особами, інформацію про заборону катувань;

розмістити в приміщенні інформацію про можливість скористатися послугами адвоката, організації, що надають правову допомогу, оскаржити дії посадових осіб як до керівництва загону, так і до суду, телефони «гарячих ліній» Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, прокуратури, тощо (у тому числі англійською мовою);

усунути виявлені порушення права на медичну допомогу та охорону здоров'я;

обладнати СП механічною примусовою вентиляцією та достатнім штучним освітленням, забезпечити вільний доступ затриманим до санітарних вузлів;

обладнати СП прогулянковим двориком для затриманих з перекриттям для захисту від атмосферних опадів;

забезпечити затриманих осіб в СП можливістю отримувати суспільно важливу інформацією шляхом перегляду телевізійних новин, слухання радіо, отримання періодичної друкованої літератури тощо.

Більшість рекомендації наданих за результатом попереднього відвідування виконані.

Так, відповідно до наказу начальника Могилів-Подільського прикордонного загону імені Героя України старшого лейтенанта В'ячеслава

Семенова полковника Сергія Соколовського від 11.12.2020 № 802 аг «Про тимчасове припинення використання спеціального приміщення відділу прикордонної служби «Могилів-Подільський» I категорії (тип Б) з метою виконання вказівки керівника Могилів-Подільської місцевої прокуратури Вінницької області від 18.09.2020 № 35-2889вих-20, з 09.12.2020 тимчасово припинено використання спеціального приміщення до завершення його реконструкції та усунення виявлених порушень.

Групою НПМ встановлено, що СП знаходиться на реконструкції, проводяться ремонтні роботи приміщення.

На час відвідування більшість ремонтних робіт по приведенню умов тримання у СП у відповідність нормам національного законодавства та міжнародних стандартів виконані.

Так, замірюванням площі у камерних приміщеннях з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25» встановлено, що площа відповідає міжнародним стандартам та розрахована на одночасне утримання двох осіб.

Інформаційний стенд доповнено інформацією про права затриманих осіб (у тому числі англійською мовою) та інформацією про можливість самостійно скористатися послугами адвоката, організацій, що надають правову допомогу (фото 1), для реалізації їх права на захист, що передбачено п. 7 р. IV Інструкції про порядок тримання затриманих осіб в органах (підрозділах) охорони державного кордону, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.03.2015 № 352 (далі – Інструкція).

У відповідності до вимог п. 12 і 20.2 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями та п. 19.3 та 22.5 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) в приміщенні встановлено санвузол для справляння природних потреб утримуваних (фото 2) та бак з питною водою.

У СП встановлена кнопка виклику співробітників (фото 3). Приміщення обладнано примусовою вентиляцією та достатнім рівнем штучного освітлення (фото 4).

Для реалізації права затриманих на перебування на свіжому повітрі адміністрацією вживаються початкові заходи по облаштуванню прогулянкового майданчика, а саме створення графічної візуалізації майданчика для прогулянок (фото 5).

На виконання вимог п. 1 р. V Інструкції в СП знаходиться достатня кількість постільної білизни для новоприбулих затриманих, яка відповідає санітарно-гігієнічним нормам (фото 6).

Також приміщення обладнано радіодинаміками з підключенням до радіотрансляційної мережі для доступу до суспільно важливої інформації утримуваними особами (фото 7).

II. Факти, виявлені під час відвідування

Захист від катування та інші форми жорстокого поводження (стаття 5 Загальна декларація прав людини, ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 28 Конституції України).

Згідно з п. 2 р. III Інструкції особовому складу органів (підрозділів) охорони державного кордону, який залучається до роботи із затриманими особами, забороняється допускати як у власних діях, так і з боку інших осіб, щодо затриманих осіб дискримінацію, катування або інші форми нелюдського поводження, діяння, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність, користування особистими речами затриманих осіб, а також надавати їм у користування свої особисті речі. Жодні обставини не можуть бути виправданням для застосування цих дій. Разом із тим вивчені наявні функціональні обов'язки не містять у собі посилення на дотримання визначених заборон. Крім того, вимога про включення до посадових інструкцій, функціональних обов'язків інформації про заборону катувань передбачена ст. 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

III. Рекомендації

Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України:

1. Вжити заходи щодо прискорення реконструкції тимчасового приміщення та поновлення його використання.

2. Включити до посадових осіб військовослужбовців, які залучаються до роботи із затриманими особами, інформацію про заборону катувань.

3. У процесі реконструкції зауважити на необхідність: розміщення у СП книжок, газет та журналів, у тому числі для іноземців, відповідно до п. 16 р. XVI Інструкції;

облаштування багатоцільової кімнати для проведення обшуку та кімнати для побачень.

До звіту додаються: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Наталія ПРОЦЕНКО



Фотоматеріали до звіту

Фото 1

Фото 2

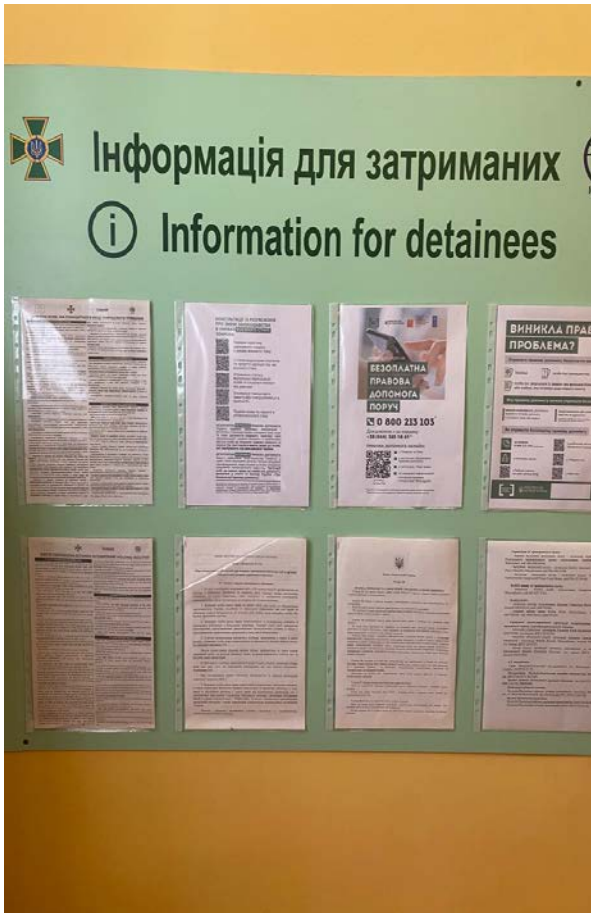


Фото 3

Фото 4



Фото 5

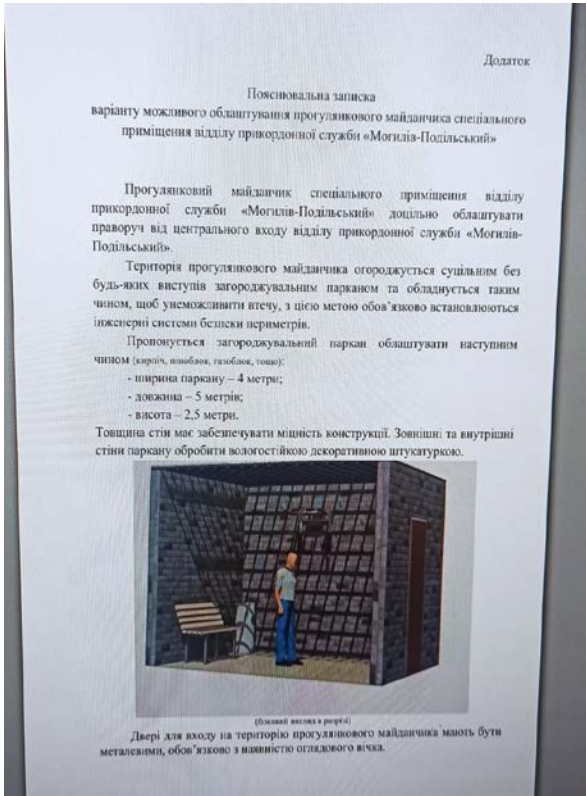


Фото 6



Фото 7

